

Oponentský posudek bakalářské práce

Historie a popularita knihy Srdce

Kristýny Kralikové

2017

Postižen filologickou profesní deformací začnu hodnocení předložené bakalářské práce od bibliografie, neboť právě závěrečná bibliografie obvykle rychle napoví, jaký je autorův rozhled po tématu, jakou zvolil metodu a o jaké autority se opírá. Bibliografie je zároveň jakousi autorovou vizitkou. Musím konstatovat, že v bibliografii hodnocené bakalářské práce jsem bohužel našel několik drobností a jednu podstatnou vadu, které nemohu opominout.

Nejprve tedy těch několik hnidopišských poukázání. Na s. 42 v oddíle « Seznam použité literatury » se nachází sekce s dvěma vydáními studovaného textu nazvaná « Bibliografie Edmonda De Amicise ». Táhá se autorky, zda zná význam slova « bibliografie » a zda je toto slovo v tomto kontextu použito vhodně? Jakým vhodnějším způsobem by bylo možno tuto sekci nazvat? Dále, právě s ohledem na výše zmiňovanou exponovanost oddílu bibliografie (podobně jako například všech titulů a jejich shrnutí v Obsahu/Indexu), bych rád autorku upozornil na gramaticky pluralitní -y/-i v názvech dvou sousedních sekcí:

Seznam použité literatury o Edmondu De Amicisovy – tištěné

Seznam použité literatury o Edmondu De Amicisovi – online.

To jsou však jen drobná formální či pravopisná zaváhání. Za podstatnější bych považoval fakt, že v celé bibliografii není více než šest tištěných zdrojů. Z toho dvě již zmiňované edice primárního textu a mezi sekundární literaturou nalézáme jeden titul zaměřující se na *Cuore* (BOERO Pino, GIOVANNI Genovesi), dále *Diario minimo* od U. Eco, *Slovník italských spisovatelů* a v sekci nazvané « Seznam ostatní použité literatury » (jaký je zde význam slova « ostatní » a proč není titul řazen k předešlé sekundární literatuře?) ještě knihu Sergia ROMANA, *Storia d'Italia dal risorgimento ai nostri giorni*. Považuji pouhé čtyři tištěné sekundární prameny za dosti omezený počet, ačkoli samo o sobě by to u bakalářské práce nakonec nebylo tak fatální. Fatální ovšem je, že autorka vedle nich v bibliografii uvádí odhadem desítky dalších položek, z nichž většina je zcela neautoritativní a dle mého soudu do bakalářské práce prostě nepatří. Ostatně, pokud jsem byl schopen posoudit, autorka na většinu z nich v textu nijak neodkazuje, a není tedy jasné, zda a jak s nimi vůbec pracovala. Mám na mysli webové stránky typu: <<http://www.studenti.it/libro-cuore-di-edmondo-de-amicis.html>>,

<[https://it.wikipedia.org/wiki/Cuore_\(romanzo\)#Personaggi_principali](https://it.wikipedia.org/wiki/Cuore_(romanzo)#Personaggi_principali)> (a všechny citace z Wikipedie... Není snad úkolem studenta seznámit se s dějem a s hlavními postavami díla vlastní četbou? Proč k tomu využívat anonymní neověřené kompilace

wikipedistů?), < <https://www.fler.cz/zbozi/edmond-de-amicis-srdce-detsky-roman-z-19-stol-7465205.>>, <<https://radicalsocialismo.it/2013/05/15/il-cuore-socialista-di-edmondo-de-amicis-seconda-parte/>>, <<http://doc.studenti.it/altro/italiano/3/libro-cuore.html>>, <<http://www.oilproject.org/lezione/cuore-de-amicis-trama-derossi-franti-garrone-11620.html>>, <<http://www.skuela.net/libri/deamicis-cuore.html>>, <<http://www.recensionelibro.it/cuore-edmondo-de-amicis>>, < <http://www.10elol.it/articolo/cuore-di-edmondo-de-amicis-il-riassunto/101357/>>, <http://www.instoria.it/home/de_amicis_libro_cuore.htm> a také článek z časopisu *Slovo a slovesnost* od Mirko Nováka s názvem « Durdíkova estetika » (Dostupné online z WWW [2017-02-05]: <<http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=200>>), který je v bibliografii patrně zahrnut proto, že je online, protože v textu práce se mi odkaz na něj ani žádnou citaci z něj nepodařilo nalézt. Tolik bibliografie.

Další nepochybnou vizitkou studenta ucházejícího se o potvrzení svých znalostí absolutoriem vysokoškolského oboru obvykle bývá jazykový styl, jímž práci píše, byť se opět jedná pouze o vedlejší parametr v hodnocení akademických prací. Schopnost sepsat text srozumitelně a na požadované jazykové úrovni je obzvláště podstatný, pokud uchazeč studuje obor filologie, tedy obor, který primárně pracuje s jazykem. V tomto smyslu musím konstatovat, že celý text práce bohužel na mnoha místech snižují stylistické či syntaktické lupy takového charakteru, že až ztěžují porozumění textu. Jako příklad bych uvedl formulaci na s. 7: « Na druhou stranu, avšak Edmondo vyrůstal v dobrých rodinných podmínkách. » Nebo na s. 27 « A román měl být určený především pro děti a autor chtěl, aby se četl jako povinná četba ve školách, protože podle něj na žácích základních škol záležel celý literární projekt. » Dále je celkový dojem narušován pro akademickou práci nevhodně zvolenou rovinou jazykového stylu jako např. s. 8 « Z ničeho nic a z nejasných důvodů se v roce 1872 sbalil a odjel. » Nebo na s. 37 « V té době už o Srdce panoval menší zájem, neboť o italské Národní obrození už se nikdo moc nezajímal. Dnes už se o románu v Čechách nemluví, jelikož po dlouhé době už téma není aktuální. » A do třetice jsou v práci časté formulace prozrazující, že autorka velkou část svého textu patrně překládá (Snad z webových portálů uvedených v bibliografii? Proč na ně tedy neodkazuje?) a které působí podobně rušivě či nesrozumitelně. Např. na s. 9 « Všechny jeho minulé zkušenosti (...) byly podnětem k nějaké změně nebo nápravě, k vytvoření nového projektu ve své kariéře. » Jedná se sice o úvod celé práce, o charakterizování De Amicise, ale přesto se nemohu smířit s představou, že by se formulace podobné stylové úrovni měly objevovat v akademické kvalifikační práci jakéhokoli typu.

Jako doplnění přikládám ještě seznam dalších jazykových zaváhání, které se v textu objevují:

s. 10 « že se ve třídě najde někdo slabší, kterého se ujmou silnější a posmívají se mu... » (ujmou?)

s. 11 « ...zachránit spolužák Garrone, který na sebe stáhnul vinu » (stáhnul?)

s. 11 « Povídka vypráví o malém chlapci, kterého rodiče prodali jedné skupině

kejklřů, protože sami neměli peníze » (jedné? Z redundance tohoto slova lze opět usuzovat na překlad z cizího jazyka, proč na něj autorka neodkazuje?)
s. 27 název kapitoly « 4. Hlavní témata a idey Edmonda De Amicise » (idey?)
s. 33 « Buržoazista Edmondo De Amicis » (???)
s. 37 « Jako první román objevil překladatel Jaroslav Vrchlický a publikoval první tisk na konci roku 1888. » (tisk?)

A nyní tedy ke stěžejním parametrům hodnocení kvalifikační práce, tedy její struktury, použité metodologie, zvládnutí zvyklostí v citování pramenů atd. I zde bych měl na studentku několik otázek a námitek.

Shrnutí děje románu je sice požadováno v zadání práce, ale bylo třeba se mu věnovat takto detailně? A především: k jakému argumentačnímu účelu v práci toto sáhodlouhé shrnutí obsahu textu slouží? A totéž by se dalo říci o podkapitolám věnovaným charakteristice postav.

Dále v celé kapitole 3.1. nazvané « Literární kontext » není více než jeden odkaz na literárněvědný zdroj navzdory tomu, že autorka ve všech těchto 6 odstavcích tento kontext charakterizuje dosti odvážným způsobem. Posud'me již hned úvodní pasáž kapitoly: « Kniha *Srdce* byla určena především pro děti a z toho důvodu se dílo zařazuje do literárního žánru literatura pro děti a mládež. Za první zemi, kde vznikl tento žánr, se považuje Francie, neboť v 17. století s prvními texty přišel tamní osvícenský spisovatel Charles Perrault a svou tvorbou se hned proslavil. Mezi další známé francouzské autory patří například Jules Verne nebo Alexandre Dumas. Žánr se pak rozšířil do dalších zemí jako Anglie, Dánsko a Německo, kde se zapsali do literární historie například Mark Twain a jeho *Dobrodružství Huckleberryho Finna*, *Pohádky* od Hanse Christiana Andersena nebo *Folklórní pohádky* bratří Grimmů. » (s. 21)

A podobně v oddíle 3.2. nazvaném « Historický kontext », se autorka v první podkapitole (3.2.1. « Cesta ke sjednocení ») neopírá ani o jedinou (!) odbornou práci o historii Itálie a v následující (3.2.2. « První roky Italského království ») jednou (!) odkazuje na zmiňované *Dějiny Itálie* od Sergia Romana. To není obvyklý postup v akademických pracích, kde je třeba v případě veškerých informací, které nepatří do všeobecného povědomí, pečlivě a přesně uvádět jejich zdroje.

Co se týče argumentace a její konzistence v průběhu celé bakalářské práce je třeba říci, že ta se často omezuje na pouhé tvrzení nezaštitěné textovými ani jinými důkazy. Např. s. 33 v kapitole 5. « Historie a motivy k úspěchu » se dočteme toto: « Vytvořením dlouhodobé literární práce, do které autor zapojil veškeré své snahy a zkušenosti, Edmondo De Amicis doufal v dosažení vlastních cílů. Asi chtěl napravit své nemravné chování minulosti týkající se jeho dvou žen a dětí. Toužil po slávě získané vydáním literárního díla, které by ho povzneslo na vyšší společenskou pozici a tím by si dokázal vlastní cenu. »

Jakých cílů? Nemělo být právě předmětem práce vybádat a charakterizovat tyto cíle? Napravovat románem své nemravné chování? Toužil po slávě... které by ho

povzneslo... tím by si dokázal... tyto vývody bych zařadil do oblasti psychoanalytických metod literární vědy a očekával bych pro ně na jedné straně jasné stanované metodologických východisek a na druhé straně precizní aplikování těchto východisek na studovaný materiál. Obé mi však v celé práci chybí.

A podobně na s. 36 « K politikům se nakonec nepřidal, ale již spoluprací se socialisty se dostal do vysokých pozic svého osobního žebříčku. A díky vydání slavného románu *Srdce* se navždy zapsal do literární historie nejen Itálie, ale celé Evropy. »

Vyjadřuje se autorka k osobní kariéře autora nebo k recepci jeho díla? Navždy zapsal? Nemělo by právě být úkolem bakalářské práce popsat a naznačit, neřkuli prokázat, jak, jakým mechanismem a z jakých konkrétních doložitelných důvodů se do literární historie Itálie a Evropy zapsal? Kapitola však tímto konstatováním končí a ani dříve jsem nenašel nic, co by formulaci podpořilo důkazy a argumenty. Podobnými jako je např. seznam českých překladů v následující kapitole..., ale ty jsou jen české, kde je tedy ohlas v Itálii a v Evropě?

A « Závěrečné shrnutí » (s. 38) autorka otevírá slovy: « Pomocí zkoumání historických informací o autorovi, jeho životě, o díle a historickém kontextu, byly objeveny následující důležitá vzájemně spolu související fakta, jejichž pomocí byly zjištěny důvody úspěchů románu *Srdce*. »

Jaká fakta byla objevena? (Ponechme stranou lapsus se skloňováním adjektiv fakta-byla objevena.) Jak a jaké důvody úspěchu románu byly pomocí nich zjištěny? Během čtení jsem žádnou argumentaci v tomto smyslu bohužel nezaznamenal. Nebo argumentace snad přichází v následujícím odstavci? « V první kapitole byl uveden spisovatel Edmondo De Amicis a jeho život, oblast a období, ve kterém žil. Díky těmto údajům bylo odhaleno, že jeho život nepatřil mezi ty nejšťastnější, a to ho přimělo k sepsání nové knihy. »... Neštěstí = kniha? Tedy opět psychologizující interpretace? Ale to vše by bylo třeba hlouběji rozebrat.

Či s. 39 « V předposlední kapitole byla vysvětlena cesta k úspěchu knihy a hlavní principy. I když mnoho lidí *Srdce* kritizovalo, podle bakalářské práce by mohla být užitečná a pomohla by k vytvoření nového světa. Totiž proto, že Edmondo De Amicis byl jedním z mála autorů, kteří napsali o problémech sjednocené Itálie a jediným, který měl zájem na tom je vyřešit. »

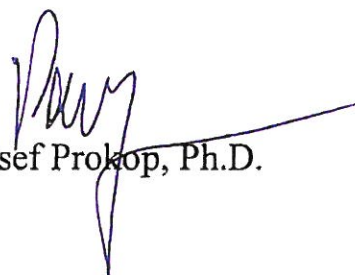
Román *Srdce* by mohl být užitečný? A pomohl by k vytvoření nového světa? Nového? Světa? De Amicis byl jediným, kdo se snažil vyřešit problémy sjednocené Itálie? To vše jsou silná slova, která je třeba podpořit argumenty či vysvětleními.

Ovšem argumenty, které jsou formulovány srozumitelně, nikoli jako ty, které se patrně skrývají v následující enigmatické větě (s. 39): « Pomocí jeho motivu poznání pravdy cestou vlastního srdce docílil úmyslného účinku svého literárního projektu », jejíž smysl jsem patrně ne zcela pochopil.

Podtrženo a sečteno. Studentka napsala práci o 41 stranách vlastního textu, na nichž shrnula životopis de Amicise, děj románu, charakteristiku hlavních postav, dějiny sjednocování Itálie, to vše v podstatě bez odkazů na prameny, z nichž čerpala. Pokud bylo cílem práce « zjistit důvody literárního úspěchu slavného románu *Srdce* » (s. 4),

v práci jsem bohužel nějakou konzistentní dedukci či argumentaci v tomto smyslu nalézal jen v miniaturní míře. A to vše poněkud negativně doplněno rušivým a občas nesrozumitelným stylem a gramatickými či pravopisnými lapsy. Práci však přesto doporučuji k obhajobě a navrhuji ji ohodnotit jako **dobrou**.

V Českých Budějovicích, 2. 6. 2017

PhDr. Josef Prokop, Ph.D.

